

Til Europa-, forbruger-, og erhvervsordførerne
Folketinget
Christiansborg
1216 København K

2. september 2021

Vedr. B125 - om lige konkurrencevilkår og forbrugersikkerhed blandt netbutikker

Vi kan konstatere, at vores brev 16. august 2021 har givet anledning til, at Erhvervsudvalget på vegne af Kim Valentin har stillet Spørgsmål 9 i forbindelse med B 125, og at erhvervsministeren har svaret på spørgsmålet 27. august 2021.

På baggrund af det svar, som erhvervsministeren har givet, ser vi os foranlediget til at følge op med en række opklarende bemærkninger og afklarende spørgsmål overfor de relevante ordførere. Vi opfordrer fortsat til, at forslaget til beretning B 125 vedtages med henblik på at sikre, at regeringens forhandlingsmandat i forbindelse med Digital Service Act (DSA) reelt har til hensigt at ligestille traditionelle fysiske importørers ansvar med det ansvar, der pålægges onlinemarkedspladser.

Hvem kan være ansvarlig for sikkerheden af et kosmetisk produkt der bringes i omsætning i EU?

Erhvervsministeren har indhentet et bidrag fra miljøministeren, hvoraf det fremgår, at kosmetiske produkter er totalharmoniserede og kun må bringes i omsætning, hvis der er udpeget en ansvarlig person i EU. Det fremgår samtidig, at denne ansvarlige person har en række pligter, der relaterer sig til sikkerheden og lovligheden af det kosmetiske produkt – altså forudgående forpligtelser, der skal opfyldes FØR produkterne bringes i omsætning. Disse pligter er nogle, som vores medlemmer løfter og bruger mange ressourcer på at overholde hver eneste dag for at være sikre på, at de importører, fabrikerer eller distribuerer produkter, der er lovlige og sikre at anvende. De fysiske importører er altså pålagt forpligtelser og er ansvarlige efter kosmetikforordningen.

Derimod mangler vi at klarlægge ansvaret for de digitale importører – altså onlinemarkedspladserne, der forbinder sælgere i tredjelande med EU. Et produkt er lige så skadeligt for forbrugere og/eller miljø uanset om det kommer til EU gennem en fysisk eller digital importkanal. Og uanset om produktet ankommer i en fragtcontainer eller i en selvstændig pakke ombord på et fly.

Som vi gjorde opmærksom på i vores tidligere brev, er udfordringen i sin kerne, at de produkter, der ankommer til forbrugere i EU gennem onlinemarkedspladser fra sælgere i tredjelande, IKKE er tilknyttet en ansvarlig person i EU og ikke kan være det i henhold til kosmetikforordningens formulering.

I de tilfælde, vi i vores forrige brev gjorde opmærksom på, er der tale om produkter fabrikeret UDENFOR EU af en fabrikant, som også er etableret UDENFOR EU og som bliver solgt via en onlinemarkedsplads til europæiske forbrugere. Hverken erhvervsministeren eller det indhentede svar fra miljøministeren synes at svare på, hvem der er ansvarlig for sikkerheden i disse tilfælde. Det er her vores opfattelse, at der ikke er nogen ansvarlige indenfor EU og at der ikke er hjemmel i den nuværende lovgivning til at nogen kan være det.

Det vil være interessant at få ministrene til at bekræfte dette, så man kan finde en løsning på det problem, som udgør en stor trussel for forbrugernes sikkerhed og danske virksomheders konkurrenceevne.

Eksemplerne på farlige produkter i vores sidste brev er heldigvis blevet fjernet fra de omtalte onlinemarkedspladser. Så umiddelbart virker systemet med "notice and takedown". Men ingen ved, hvor mange produkter der er blevet solgt, før vi gjorde opmærksom på de farlige produkter. Beklageligvis er eksemplerne jo ikke unikke – der kan relativt let findes flere blandt de milliarder af produkter, som onlinemarkedspladserne stiller til rådighed.

Eksemplerne i vores sidste brev var kendetegnet ved, at det mest ulovlige ved produktet, også var produktets stærkeste salgsargument (de indeholdt det ulovlige og kræftfremkaldende hudblegemidlet hydroquinon). I langt de fleste tilfælde er det imidlertid ikke på tilsvarende vis muligt for forbrugerne eller myndighederne at se, om et produkt indeholder ulovlige indholdsstoffer, da dette ikke nødvendigvis fremgår på onlinemarkedspladsens hjemmeside. Hvis man er heldig, vil der når produktet kommer frem til forbrugeren være en indholdsdeklaration – i mange tilfælde vil denne deklaration dog mangle eller være helt uforståelig. Det er derfor meget afgørende, at onlinemarkedspladserne får samme kontrolforpligtelse som de importører, der allerede er omfattet af kosmetikforordningen og andre sikkerheds- og miljøreguleringer.

Hvis ikke onlinemarkedspladserne gøres ansvarlige for denne kontrol vil markedsovervågningsmyndighederne og dermed de offentlige ressourcer skulle bekoste kontrollen. Er det rimeligt og udtryk for lige konkurrence at onlinemarkedspladser slipper for kontrolforpligtelse som ellers er pålagt de "traditionelle" erhvervsdrivende importører?

Hvad er løsningen på ligestilling af den fysiske og digitale handel?

Vores forslag til løsning er således fortsat, at de onlinemarkedspladser, som har gjort det til deres forretningsmodel at forbinde sælgere i tredjelande med europæiske forbrugere, gøres ansvarlige på linje med importører, fordi disse de facto er digitale importører.

Erhvervsministeren synes med sit svar at sige, at han finder det forsvarligt, at det overlades til markedsovervågningsmyndighederne at opdage farlige og ulovlige produkter, der allerede er bragt til salg. Og at en onlinemarkedsplads dermed også kan lade sælgere fra tredjelande have adgang til at sælge deres produkter til forbrugerne i EU uden ansvar for at undersøge sikkerhedsdokumentationen, så længe den gennemsnitlige forbruger må antages at kunne indse, at han handler med en sælger fra et tredjeland. Er det rimeligt?

I den fysiske verden svarer det til, at man lovliggør følgende situation:

En erhvervsdrivende stiller en container op på havnen i Shanghai eller Mumbai, åbner den og skriver et skilt med teksten:

"Kære produktsælgere, kom og sæt jeres produkter ind her, hvis I har lyst til at sælge til EU-forbrugere. Vi sørger for at stille containeren til rådighed på havne i Rotterdam, København, Malmø og Lissabon, hvor EU-forbrugere kan komme til havnen og købe jeres produkter. Vi afregner moms og sender jer 35 % af det beløb forbrugerne betaler for jeres varer"

Det ville være interessant at få ministerens bud på, om denne forretningsmodel også vil være ansvarsfri for den erhvervsdrivende aktør, der stiller sådanne containere op og foretager de nævnte afregninger. Hvis formålet med DSA'en er at ligestille fysisk og digital handel, vil det jo desværre være tilfældet.

Hvad er det afgørende problem og hvorfor skal der handles nu og i forbindelse med forhandlingen af DSA?

Problemet som ikke fremkommer tydeligt nok er, at der er et regulært hul i produktsikkerhedslovgivningen og herunder kosmetikforordningen samt miljø- og kemikalielovgivningen. Forretningsmodellen for onlinemarkedspladserne er at placeret sig i dette hul – hvilket undergraver det fundamentale europæiske princip om at der i det indre marked altid skal være en erhvervsdrivende aktør i EU, der er ansvarlig for sikkerheden og lovligheden når produkter bringes i omsætning på det europæiske marked.

Det hul kunne meget enkelt lukkes ved at ansvarliggøre de onlinemarkedspladser, der er den digitale indgang til EU på linje med de fysiske importører i produktsikkerhedslovgivningen og i miljø- og kemikalielovgivningen.

Den helt store udfordring fremadrettet er, at DSA'en hvis den vedtages i sin nuværende form udtømmende og horisontalt vil gøre op med digitale tjenesters (herunder onlinemarkedspladser) ansvar. Dette vil hvis DSA'en vedtages i dens nuværende form samtidigt fremadrettet forhindre myndighederne i at kunne lukke hullet og blåstempler reelt onlinemarkedspladsernes forretningsmodel, samtidigt vil DSA'en fritage onlinemarkedspladser for ansvar overfor de produkter de sælger.

Uklarheder i ministerens svar

Det vil også være interessant at få erhvervsministerens uddybning af, hvad det praktisk betyder, når han skriver:

”Endelig arbejder regeringen for, at der altid bør være en aktør at stille til ansvar. Dvs. såfremt hverken sælgeren eller fabrikanten kan pålægges ansvaret for et ulovligt produkt, vil det slutteligt kunne pålægges platformen”.

Betyder det, at onlinemarkedspladsen bør have det endelige ansvar for sikkerheden af de produkter den formidler fra sælgere i tredjelande? For det giver ikke umiddelbart mening, at en dansk myndighed eller en forbruger skal til Kina eller Indien for at søge en sanktion effektueret eller en erstatning dækket.

Miljøministeren oplyser med sit bidrag til svaret, at *”Kommissionen arbejder på, at der ved salg af kosmetiske produkter indføres en forpligtelse til at angive CPNP-nummeret for den ansvarlige person, så denne nemt kan opspores”.*

Det er umiddelbart svært at se, hvordan dette i praksis vil løse udfordringen, da kun ansvarlige personer efter kosmetikforordningens artikel 4 kan melde produkter til CPNP-databasen og som nævnt ovenfor, er der efter vores opfattelse netop ingen ansvarlig person i den situation, hvor onlinemarkedspladser lader sælgere fra tredjelande få adgang til at sælge produkter direkte til forbrugere i EU.

I forlængelse heraf vil det også være meget interessant at få erhvervsministeren og miljøministerens holdning til, om DSA'en i sin nuværende form overhovedet giver mulighed for, at EU Kommissionen i kosmetikforordningen stiller krav om, at onlinemarkedspladserne kontrollerer, om alle produkter på deres platform er tilmeldt CPNP-databasen, før de bliver solgt?

Hvad betyder det, at produktansvarsloven finder anvendelse?

Erhvervsministeren konstaterer kort, at produktansvarsloven finder anvendelse. Det er interessant, for efter vores opfattelse finder produktansvarsloven netop *ikke* anvendelse i disse tilfælde, hvor de ulovlige eller defekte produkter ikke anses for erhvervmæssigt importeret eller fabrikeret i EU. Vi hører dog meget gerne et mere konkret svar på, hvem der har ansvaret for skaden, hvis en forbruger får en skade på hud eller tandkød efter at have anvendt et kosmetisk produkt, som er købt gennem en onlinemarkedsplads fra en sælger i et tredjeland.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående.

Venlig hilsen

Helle Fabiansen
*Administrerende direktør
Kosmetik- og hygiejnebranchen*

